

Екологічний податок: тягар чи можливість?

Відкриті питання:

1. Наскільки ефективно сьогодні використовуються кошти екологічного податку?
2. Чи повинні кошти від надходження екологічного податку мати цільове спрямування?
3. Чи призводить розпорошення коштів екоподатку за рівнями до вирішення капіталоемних проектів промислових підприємств?
4. Чи можна кардинально змінити сьогоднішню ситуацію?

Що таке екологічний податок?

Екологічний податок – це загальнодержавний податок за:

- викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення;
- скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;
- розміщення відходів (крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях суб'єктів господарювання).

Найменування забруднюючої речовини	Ставка податку з 01.01.2018 року, гривень за 1 тону
Азоту оксиди; Ангідрид сірчистий	2451,84
Вуглецю окис; Тверді речовини	92,37
Двоокис вуглецю	0,41

Порядок обчислення екологічного податку за викиди, скиди та розміщення відходів розраховується платниками податку самостійно щоквартально, виходячи із ФАКТИЧНИХ обсягів, ставок податку та коригуючих коефіцієнтів (для відходів)

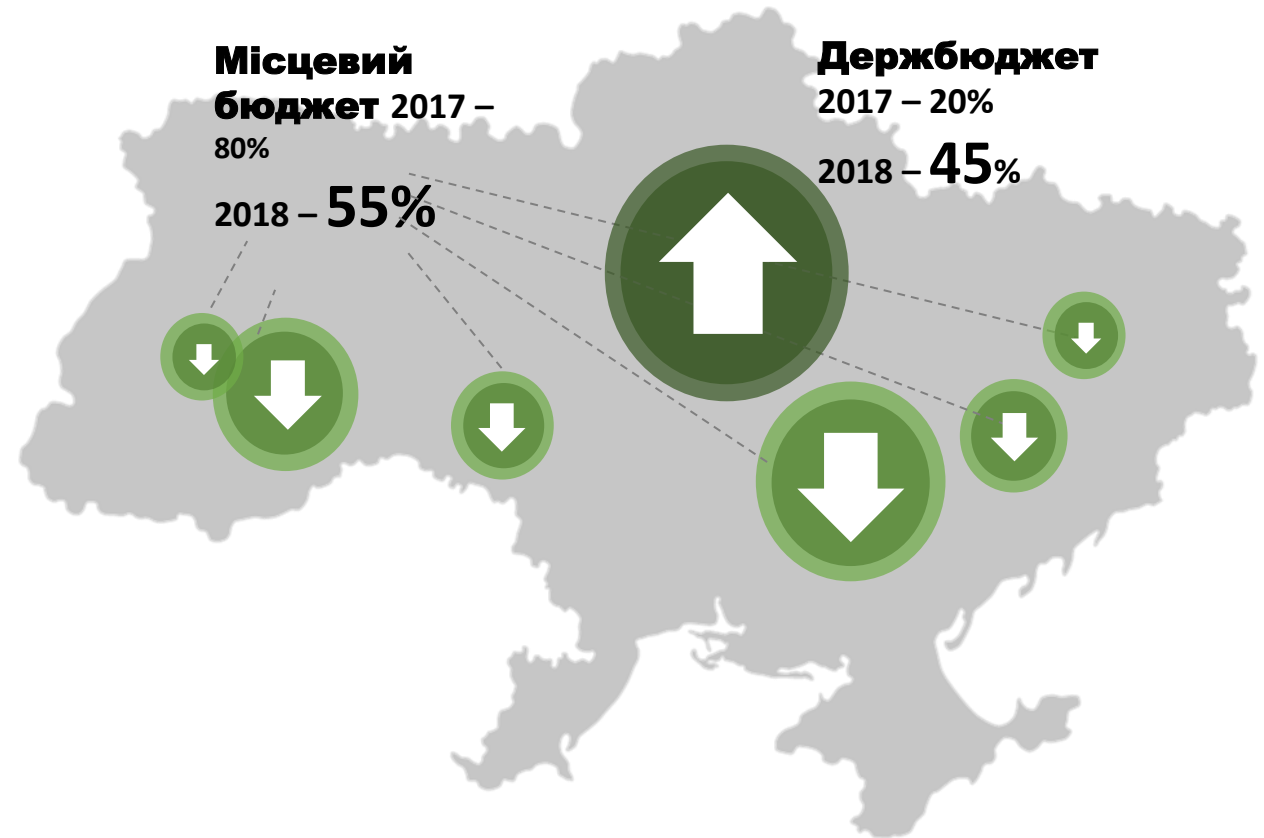
Платники податку складають податкові декларації за установленою формою і подають їх протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу, до контролюючих органів та сплачують податок протягом 10 календарних днів після подання декларації

Платники Податку перераховують суми податку одним платіжним дорученням на рахунки органів казначейського обслуговування, які забезпечують розподіл цих коштів у співвідношенні, визначеному Бюджетним кодексом України:

- **45 %** - до **загального** фонду державного бюджету;
- **55 %** - до **спеціального** фонду місцевих бюджетів, у тому числі:
 - ✓ 25% - до сільських, селищних, міських бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад;
 - ✓ 30% - обласних бюджетів.

Схема %-го розподілу екоподатку в бюджети різних рівнів

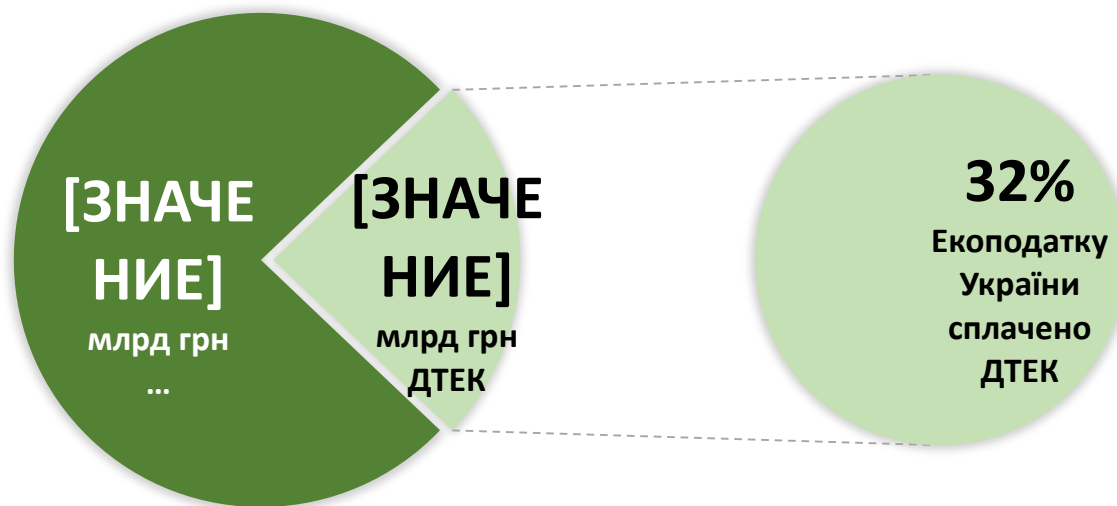
Рік	Держбюджет	Обласний бюджет	Міський бюджет
2011	30%	20%	50%
2012	30%	20%	50%
2013	53%, з них 33% на екопроекти	13,5%	33,5%
2014	65%, з них 50% на екопроекти	10%	25%
2015	20%	55%	25%
2016	20%	55%	25%
2017	20%	55%	25%
2018	45%	30%	25%

Сплата екоподатку промисловими підприємствами ДТЕК

Сплачено екоподатку, млн грн	2012	2013	2014	2015*	2016	2017	5 міс. 2018
ДТЕК Енерго	662,4	1 143,6	1 139,4	524,7	2 116,6	1 486,1	711,2

Сплачено екоподатку за 2017 год, млрд грн

Власні інвестиції промислових підприємств ДТЕК в екопроекти

Ековитрати, млн грн	2012	2013	2014	2015	2016	2017	5 міс. 2018
ДТЕК Енерго	933,1	917,1	755,9	798,2	853,9	1 094,8	301,4

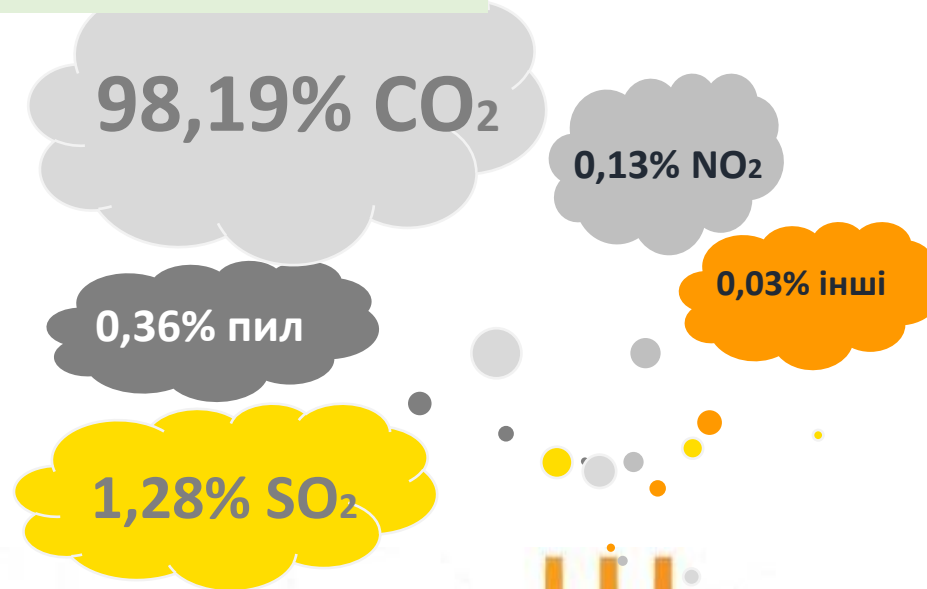
*суму екоподатку було реструктуризовано та частково перенесено на 2016 рік

Екологічні показники ТЕС (на прикладі ДТЕК Бурштинська ТЕС за 2017 рік)

Викиди, тис т		% розподіл викидів	Ставка екоподатку, грн/т	Екоподаток за викиди, тис.грн	% розподіл екоподатку
Всього	8865,9	100%	-	283 166,6	91,5%
SO ₂	113,8	1,28%	2204,89	250 905,5	81,1%
NO ₂	11,1	0,13%	2204,89	24 521,4	7,9%
пил	32,2	0,36%	83,07	2 676,4	0,9%
CO ₂	8 705,8	98,19%	0,37	3 221,1	1,0%
інші	3,0	0,03%	-	1 842,2	0,6%

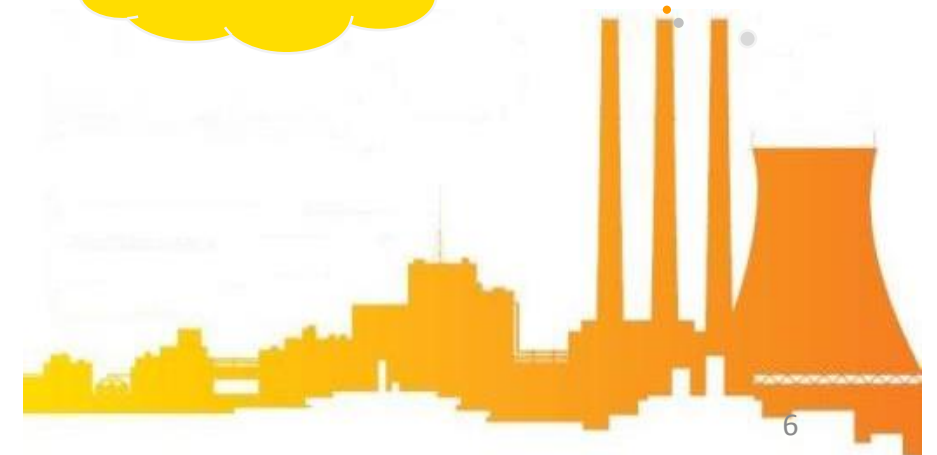
**Екоподаток за 2017 рік
Σ 309 455 тис грн**

Викиди ТЕС, %, 2017

Відходи, тис. т	Ставка екоподатку, грн/т	Коефіцієнт забруднення (1 або 3)	Територіальний коефіцієнт (1 або 3)	Екоподаток за розміщення відходів, тис.грн
Утворено відходів	964,6	-	-	-
Розміщено відходів	637,3	-	-	25 812,9
1 клас небезпеки	-	1264,07	3	-
2 клас небезпеки	-	46,04	3	-
3 клас небезпеки	-	11,55	3	-
4 клас небезпеки	637,3	4,5	3	25 812,9

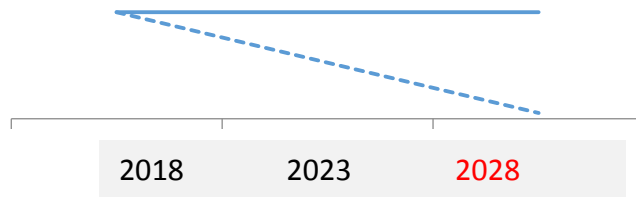
Динаміка використання води, тис.м3		Ставка рентної плати, грн за 100 м3	Рентна плата за СВК, тис.грн
Загальна кількість забраної води	30 935,6	-	-
Об'єм води на виробництво електроенергії	30 444,0	29,84	9 084,6

Національний план скорочення викидів України

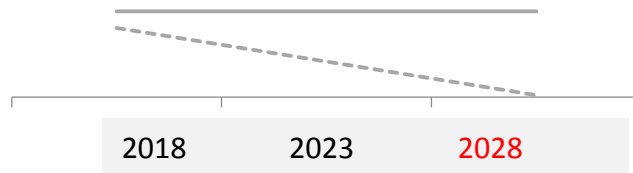
Викиди SO_x, тис т

Рівень викидів 2012 року

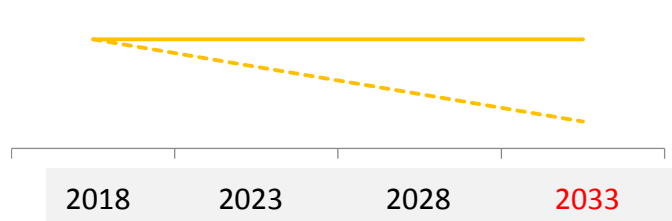
Викиди пилу, тис т

Рівень викидів 2012 року

Викиди NO_x, тис т

Рівень викидів 2012 року

Термін реалізації: 2018 – 2033 рр.

Передбачає *лінійне* зменшення викидів пилу, оксидів сірки та азоту

До Нацплану включено 90 установок з 223 існуючих в Україні

Зниження викидів планується здійснити за допомогою:

- Будівництва нових енергоблоків (**27 нових блоків ТЕС і ТЕЦ**)
- Обмеженої кількості годин роботи енергоблоків (20 000 та 40 00 тис год) з подальшим їх виведенням із експлуатації (**133 установки**)
- Оснащення існуючих блоків газоочисними спорудами (**90 установок**)

Згідно з попередніми розрахунками експертів:

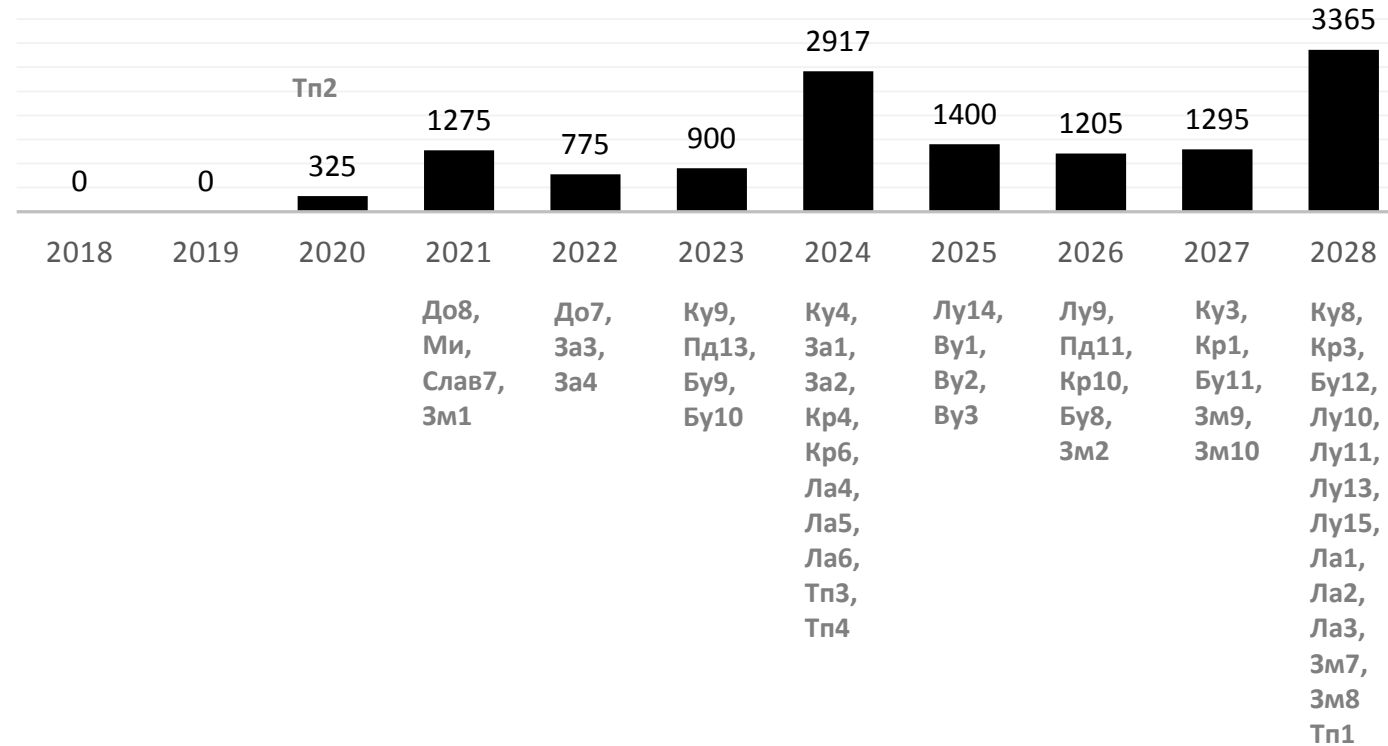
Установка газоочисного устаткування на існуючих установках:

- **€ 6,5 млрд**

Оснащення сіркоочистками існуючих потужностей ТЕС України, МВт

13 457 МВт

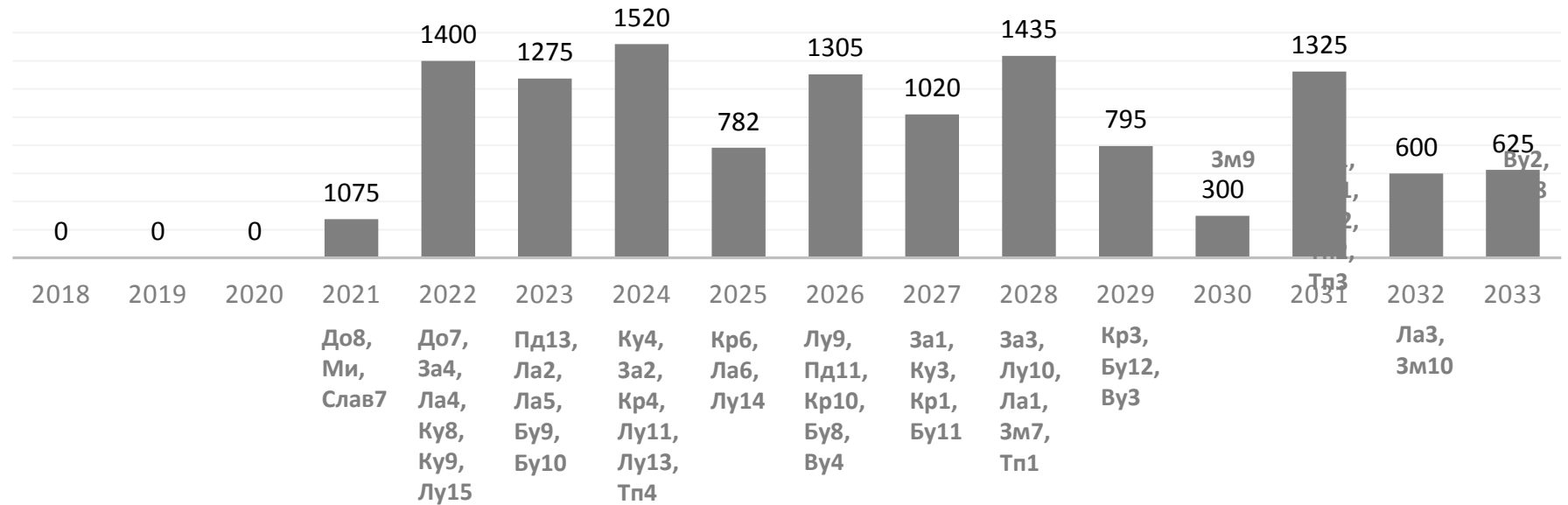
оснащено
сіркоочистками

Оснащення азотоочистками існуючих потужностей ТЕС України, МВт

13 457 МВт

оснащено
азотоочистками

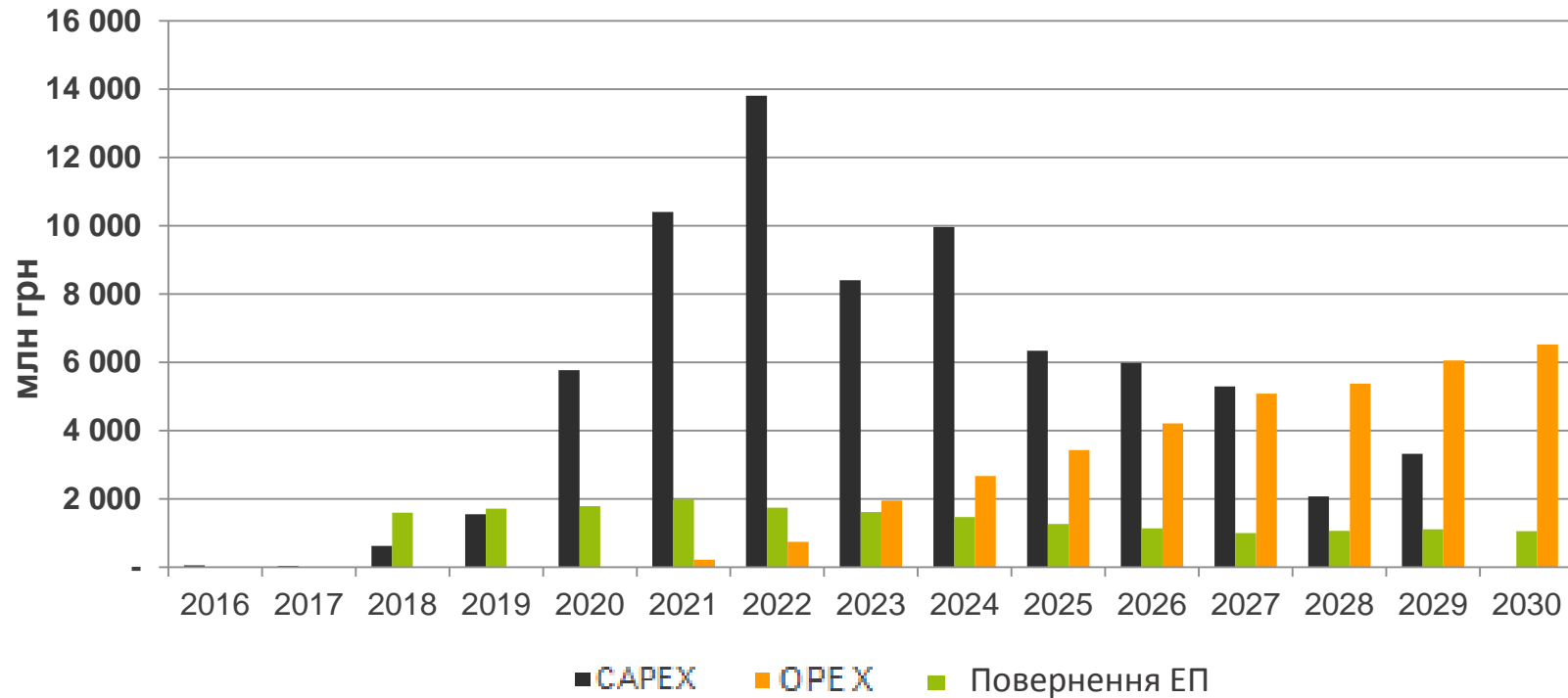

Зниження викидів пилу ТЕС ДТЕК ЕНЕРГО

19 заходів із середнім показником зниження пилу у 22 рази

№	Природоохоронний захід	Період	Зниження концентрацій пилу, мг/нм ³	Кількість разів
1	№9 ДТЕК Курахівська ТЕС	2014-2015	2000 50	40
2	№8 ДТЕК Курахівська ТЕС	2010-2012	2449 50	49
3	№6 ДТЕК Курахівська ТЕС	2012-2013	2530 50	51
4	№13 ДТЕК Луганська ТЕС	2012-2014	2312 50	46
5	№1 ДТЕК Запорізька ТЕС	2011-2012	320 50	6
6	№3 ДТЕК Запорізька ТЕС	2013-2014	339 50	7
7	№7 ДТЕК Бурштинська ТЕС	2007-2012	954 44	22
8	№5 ДТЕК Бурштинська ТЕС	2012-2013	1215 50	24
9	№10 ДТЕК Бурштинська ТЕС	2016-2017	Реконструкція триває	
10	№4 ДТЕК Зуївська ТЕС	2012-2013	328 46	7
11	№ 1 ДТЕК Зуївська ТЕС	2009	400 160	3
12	№ 2 ДТЕК Зуївська ТЕС	2008	400164	2
13	№9 ДТЕК Придніпровська ТЕС	2008-2012	1280 75	17
14	№11 ДТЕК Придніпровська ТЕС	2012	1230 50	25
15	№1 ДТЕК Криворізька ТЕС	2013-2017	Реконструкція триває	
Заміна/ модернізація мокрих золовловлювачів на котлах/енергоблоках:				
16	№8 ДТЕК Добротвірська ТЕС	2013	1105 190	6
17	№12 ДТЕК Добротвірська ТЕС	2012-2014	1099 50	22
18	№10 ДТЕК Луганська ТЕС	2010-2012	2526 764	3
19	№10 ДТЕК Бурштинська ТЕС	2017-2018	360 50	7
20	№1 ДТЕК Криворізька ТЕС	2017-2018	1200 50	25

Інвестиції, необхідні для виконання Національного плану скорочення викидів у порівнянні з поверненням екоподатку (ТЕС ДТЕК), млн грн*

- CAPEX на газоочистки – **73,6 млрд грн** (\$ 2,1 млрд, без врахування будівництва золовідвалів та утилізації відходів)
- OPEX на очистку відхідних газів – **36,2 млрд грн**
- Повернення екологічного податку **100%** – **23,1 млрд грн (32%)**

Необхідні витрати:

$$73,6 \text{ млрд грн} + 36,2 \text{ млрд грн} - 23,1 \text{ млрд грн} = 86,7 \text{ млрд грн}$$

Потреба ТЕС ДТЕК в інвестиціях на 2019 р.: повітряні проекти: 247 млн.грн.; водні проекти – 57 млн.грн.; управління відходами – 393 млн.грн.

* Слайд по витратам розроблено на підставі прогнозних даних 2015 року

ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН У ЗМЕНШЕННІ ВИКИДІВ

Использование рыночных механизмов

Германия

- Борьба с вымиранием лесов в результате кислотных дождей
- **Повышение тарифов** для промышленных потребителей и населения

Швеция

- Налог на выбросы NOx - \$3000/т (\$50 млн/год)
- Автоматическая **переадресация налога на предприятия для установки ГОУ** пропорционально отпущенной ээ

Франция

- Налог на выбросы (30-50\$/т)
- **Использование налога на субсидирование внедрения ГОУ** по заявкам (75%)
- Акцент на системе мониторинга (19%)

Висновки

1. Цільове використання екологічного податку (ЕП) - дієвий та потужний механізм рішення екологічних проблем та виконання міжнародних зобов'язань України.
2. Заперечень на законодавчому рівні щодо повернення частини ЕП підприємствам-забруднювачам задля зменшення антропогенного впливу немає.
3. Кошти, які витрачаються на екологічне оздоровлення країни, є недостатніми та набагато меншими за розмір ЕП, який сплачують підприємства-забруднювачі.

Енергетична і екологічна безпека?

Країни, що розвиваються

Україна

Розвинуті країни